

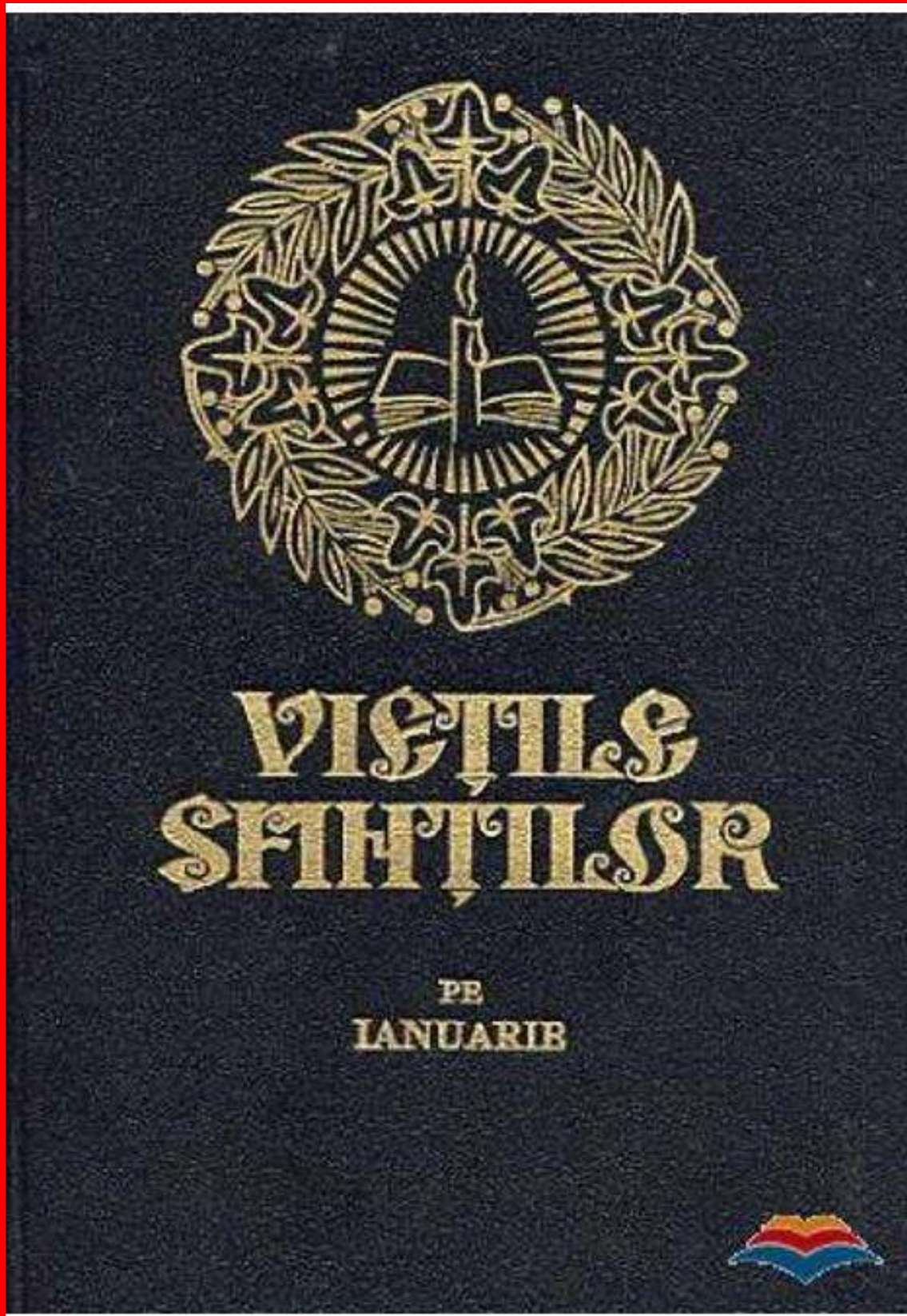
TEZĂUR LITURGIC

26 IANUARIE

VIATA SF.CUVIOȘI XENOFONT,MARIA, ARCADIE ȘI IOAN DE LA CONSTANTINOPOL

VIETILE SFINȚILOR-01
ROMAN,2001

Viața Sfântului Xenofont, a soției lui, Maria, și a fiilor lor, Ioan și Arcadie (26 ianuarie)

(După Metafrast)

Sfântul Xenofont era unul din cei mai de frunte boieri ai Constantinopolului, bogat cu averile cele din afară, dar mai bogat cu cele dinăuntru, adică cu credința, binecuvîntarea și cu paza cea osîrdnică a tuturor poruncilor lui Dumnezeu, slăvit pentru dregătoria și neamul său bun, dar mai slăvit pentru obiceiurile și pentru lucrurile cele bune; pentru că, pe cît era de înalt cu slava, pe atît era de smerit cu mintea, neînălțîndu-se cu inima, neîndoindu-se pentru vremelnica slavă a lumii acesteia, ci își ascundea lui comoară în cer, trimițînd acolo înainte bogățiile sale, prin mîinile săracilor.

Apoi avea ca soție pe Maria, următoare a tuturor faptelor lui celor bune, și în toate de un obicei cu dînsul, cu care viețuind Xenofont cu cinste, plăcea lui Dumnezeu, umblînd în toate poruncile și îndreptările Domnului, fără de prihană. Cu ea a născut doi fii, pe Ioan și pe Arcadie. Și i-au crescut în învățături bune, nu numai în înțelegerea cărții,

ci și în frica lui Dumnezeu, care este începutul înțelepciunii, învățându-i la toată fapta bună; pentru că doreau, ca nu numai averilor lor să-i aibă moștenitori, ci mai ales să fie următori vieții lor celei plăcute lui Dumnezeu. Apoi, i-au trimis în Berit, cetatea Feniciei, ca să învețe elineasca înțelepciune, căci în aceea vreme era acolo o vestită învățătură.

Deci, acolo petrecînd la învățătură cîtăva vreme, s-a întîmplat că s-a îmbolnăvit Xenofont foarte rău, și aștepta să moară. Iar Maria nenădăjduind ca el să fie mai mult între cei vii, a trimis în Berit la fiii săi, scriindu-le despre boala cea grea a tatălui lor și poruncindu-le ca degrabă să vină acasă pînă ce tatăl lor nu se duce din cele de aici, și astfel să se învrednicească de părinteasca binecuvîntare cea de pe urmă și să fie și ei la îngropare. Ei, silindu-se, au venit degrabă, și văzîndu-i tatăl lor, s-a veselit și i s-a ușurat boala de bucurie. Apoi, poruncindu-le ca să șadă lîngă patul său, a început a-i învăța, zicîndu-le: "Eu, fiii mei, precum mi se pare, mă apropii de sfîrșitul vieții mele, iar voi, dacă mă iubiți pe mine, tatăl vostru, să faceți cele ce vă învăț: întîi să vă temeți de Dumnezeu și viața voastră s-o îndreptați după ale Sale sfînte porunci. Căci cele ce vă grăiesc vouă acum, nu din deșartă slavă vă grăiesc, ci ca să vă îndemn la fapta bună; pentru că de veți avea viața mea ca pildă, socotesc

că nu vă va fi de trebuință alt învățător; căci învățătura cea din casă prin cuvinte și închipuită prin fapte mai folositoare este decît învățătura cea din afară.

Deci, știți cum am viețuit pînă acum, în toată cucernicia și dreptatea inimii mele, cum de toți am fost cinstit și iubit, nu pentru dregătoria cea mare, ci pentru blîndețile și bunele obiceiuri; pentru că pe nimeni n-am năpăstuit cu ceva, nici am ocărît pe cineva, nici am clevetit, nici am urît, nici m-am mîniat în zadar, nici am vrăjmășit pe cineva, ci pe toți i-am iubit, cu toți am viețuit în pace, nu am părăsit bisericile lui Dumnezeu seara și dimineața; n-am defăimat pe sărac, nici pe străin, nici pe mîhnit, ci pe fiecare cu cuvîntul și cu lucrul l-am mîngîiat, pe cei ce sînt în temniță i-am cercetat totdeauna; apoi pe mulți robiți am răscumpărat și liberi i-am lăsat, și precum am pus pază gurii mele ca să nu grăiesc ceva rău și viclean, așa și ochilor mei le-am pus așezămînt ca să nu caute la frumusețe străină, nici să o poftească pe dînsa.

Păzindu-mă pe mine Dumnezeu, n-am cunoscut altă femeie, afară de maica voastră; dar și cu dînsa numai atîta am fost împreună pînă ce v-am născut pe voi, iar după naștere, ne-am sfătuit ca să ne deosebim și ne-am păzit pînă acum în curăția trupească pentru Domnul.

Deci, urmați, o! fiilor, vieții părinților, urmați credinței, răbdării și blândeților noastre și așa viețuiți, ca să placeți lui Dumnezeu, căci vă va învrednici pe voi Dumnezeu să trăiți mulți ani. La săraci să dăruiați milostenie, pe văduve și pe sărmani să-i ajutați, pe bolnavi și pe cei din temniță să-i cercetați și pe cei năpăstuiți și cu nedreptate osîndiți să-i izbăviți; și să aveți pace cu toți. Prietenilor voștri să fiți credincioși, iar vrăjmașilor bine să le faceți, nerăsplătindu-le rău pentru rău.

Către toți să fiți buni, blânzi, iubitori și smeriți; curăția voastră cea sufletească și trupească s-o feriți neprihănită. Bisericiilor lui Dumnezeu și mănăstirilor bine să le faceți, pe preoți și pe monahi să-i cinstiți, că pentru aceia Dumnezeu arată milostivire la toată lumea. Iar mai ales să nu uitați pe cei ce rățăcesc pentru Dumnezeu în pustietăți, prin munți, în peșteri și în prăpăstiile pământului, ci să le dați cele de trebuință. Pe cei săraci să-i hrăniți din destul, că nu vă veți lipsi. Căci știți aceasta: casa mea niciodată nu s-a lipsit de cele trebuincioase, deși multe se puneau înaintea săracilor.

Rugați-vă adeseori și la învățăturile săracilor luați aminte. Maicii voastre să-i dați cuvenita cinste, și s-o ascultați, totdeauna voia făcîndu-i, și niciodată

porunca Domnului să n-o lepădați; cu slugile să fiți milostivi, iubindu-i ca pe fii; pe cei bătrâni în libertate să-i lăsați, dându-le hrană și cele trebuincioase lor pînă la sfîrșit; precum m-ați văzut pe mine făcînd, așa și voi să faceți, căci vă veți învrednici cinstei și slavei sfinților. Și să vă aduceți aminte de acestea totdeauna, că degrab va trece lumea aceasta și slava ei întru nimic va fi. Fiilor, poruncile Domnului și ale mele să le păziți, iar Dumnezeuul păcii să fie cu voi".

Acestea auzindu-le Ioan și Arcadie, au plîns și ziceau: "Să nu ne lași pe noi, tată, ci te roagă lui Dumnezeu ca să-ți facă parte să mai petreci puțin cu noi; căci știm că de-L vei ruga, ca un milostiv te ascultă Dumnezeu. Și de foarte multă trebuință este nouă celor tineri viața aceea, ca desăvîrșit să ne povățuiești pe noi la lucruri bune și singur să rînduiești pentru viața noastră, precum se cade". Iar tatăl suspinînd și lăcrimînd, a zis: "De cînd m-a cercetat Dumnezeu cu această boală și m-am culcat pe pat, mult m-am rugat de aceasta și mă rog lui Dumnezeu ca pentru tinerețile voastre să-mi dea mie ca puțin să mai petrec aici, pînă ce vă voi vedea în toate desăvîrșiți".

În noaptea următoare i s-a făcut lui Xenofont încredințare, prin vis, cum că Dumnezeu îi poruncește ca încă să mai fie în viața aceasta; și a

spus despre aceasta soției sale și fiilor, și toți s-au bucurat, slăvind pe Dumnezeu. Apoi, a început bolnavul cu încetul a veni la sănătate, și a zis fiilor săi: "Fiilor, mergeți ca să vă sfârșiți învățătura voastră, și sfârșind-o, degrabă să vă întoarceți ca să vă însoțesc cu nunta cea legiuită". Punându-i pe ei în corabie, cu toate cele de trebuință, i-au pornit iarăși la Berit (Beirut).

Plecînd ei și vîntul suflînd ușor, deodată s-a ridicat un vînt puternic, care a produs o furtună fără de veste, apoi corăbierii, dînd drumul la pînze, se purta corabia de furtună și se afunda cu valurile, încît toți cei din corabie se deznădăjduiau de viață și fiind în primejdie, frica morții îi cuprinsese; și plîngeau amîndoi frații, Ioan și Arcadie, rugîndu-se lui Dumnezeu și zicînd: "Stăpîne, Preabunule, a toată făptura Ziditorule, să nu treci cu vederea făptura Ta, adu-ți aminte de lucrurile bune ale părinților noștri și pentru aceea nu ne lăsa și nu face ca mai înainte de vreme să murim în anii cei tineri ai înfloritelor frumoase tinereți, să nu ne înece viforul apelor, nici să ne înghită adîncul mării; adu-ți aminte de mila Ta și de îndurările Tale, caută din înălțimea slavei Tale sfinte și vezi primejdia noastră, ascultă suspinul și strigarea noastră; cu inima frîntă și cu duh smerit ne rugăm, întinde nouă dreapta Ta cea atotputernică și ne păzește din gheara morții; nu ne da la moarte

pentru numele Tău, ci fă cu noi după mila Ta și după mulțimea milostivirii Tale. Izbăvește-ne de înecare, spre slava Ta; pentru că nu morții te vor lăuda, nici toți cei ce se pogoară în iad, ci noi cei vii preamărim numele Tău cel înfricoșat."

Deci, văzînd corăbierii că nu încetează învăluirea cea mare, ci mai mult se ridică și nu puteau să se izbăvească de înecare, au intrat într-o corăbioară mică, (ca și cum ar fi vrut să ajute cu ceva corabiei ce se primejduia) care era deasupra acoperită; apoi de afundare netemîndu-se, plutea încotro o purtau valurile, așteptînd ca undeva la mal să fie aduși. Iar tinerii cei ce rămăseseră în corabie, Ioan și Arcadie cu slugile lor, văzînd fuga corăbierilor și pierderea corabiei, pentru că acum se spărgea și se umplea de apă, se deznădăjduiau cu totul de viață; deci, s-au dezbrăcat de hainele de pe ei, pentru a înota mai cu înlesnire, ca nu cumva afundîndu-se, în noian să piară.

Așteptînd desăvîrșită despărțire și moarte, cu umilite glasuri strigau cu tînguire către părinții lor cei ce erau departe, acasă, ca și cum ar fi fost acolo, zicînd: "Fii sănătos prea iubite tată, fii și tu prea iubită maică; nu ne veți mai vedea pe noi, nici noi pe voi, nu ne vom mai îndulci de pămînteștile bunătăți în casă împreună cu voi". Apoi, ziceau unul către altul: "Vai, iubite frate, vai lumina

ochilor mei, cît de cu amar ne despărțim! Unde sînt acum rugăciunile părinților, unde este facerea lor de bine către săraci, unde sînt îndurările și milosteniile lor cele făcute pentru monahi, au doară nici una din rugăciunile acelora nu s-a suit pentru noi la Dumnezeu? Sau suindu-se, nimic n-a putut, biruind-o mulțimea păcatelor noastre, pentru care nu sîntem vrednici a trăi.

Vai nouă celor ce nu de mult am plîns pentru tatăl nostru, care era să moară, iar acum avem să fim pricinuitori părinților noștri de plînsul cel nemîngîiat și de tînguirea cea nesfîrșită. O! tată, cel ce te-ai îngrijit cu dinadinsul de creșterea și de cîrmuirea vieții noastre, iată de acum nici morți nu ne vei mai vedea pe noi. O! maică, nădăjduiai ca să vezi nunta fiilor tăi, pregătind cămară frumoasă înainte de vreme, acum nici mormîntul fiilor tăi nu vei vedea. Durere este cu adevărat părinților, ca să-și vadă pe fiii lor murind și să-i îngroape. O! dulci părinți ai noștri, mare este durerea voastră, lipsindu-vă de fiii voștri și nevăzînd nici moartea lor și nici avînd înștiințare de sfîrșitul lor. Voi nădăjduiați ca în bătrînețe fericite de noi să fiți îngropați, iar acum nici noi nu ne învrednicim îngropării de către voi".

Apoi, unul pe altul cuprinzîndu-se și dîndu-și cea mai de pe urmă sărutare unul altuia, ziceau:

"Mîntuiește-te, frate și mă iartă". Iar către Dumnezeu strigînd iarăși, ziceau: "O! Împărate și Stăpîne a toate, ce fel de moarte ne-ai dat nouă, - din care de nu se va putea cu negrăitele judecățile Tale, să ne izbăvim, apoi chiar murind noi să nu ne desparți, ci un val să ne acopere pe noi amîndoi, și un pîntece al fiarei mării să ne fie amîndurora mormînt". Apoi, ziceau și către slugile lor: "Mîntuiți-vă, bunilor frați și prieteni, mîntuiți-vă și ne iertați și pe noi".

Deci, spărgîndu-se corabia cu totul, s-a apucat fiecare din-trînsii de cîte o scîndură ce s-a întîmplat și așa i-au dus apele osebiți unul de altul, dar cu darul lui Dumnezeu toți au scăpat de înecare și de moarte, dar în diferite țări au fost duși; slugile de valuri s-au aruncat la uscat în Tir, Ioan la un loc ce se numea Melfitan, iar Arcadie în Tetrapirghia; și fiecare dintrînsii, neștiind despre izbăvirea de înecare a fratelui său, nu atîta se bucura de a sa viață, pe cît se întrista de moartea fratelui său.

După ieșirea din mare, Ioan gîndea întru sine: "Unde mă voi duce acum? Mă rușinez, fiind gol, să mă arăt înaintea oamenilor; mă voi duce într-o mînăstire, unde locuiesc monahi cucernici, și acolo lui Dumnezeu Celui ce m-a mîntuit de moarte, voi sluji în sărăcie și în smerenie, mai bine decît în

bogăția lumii acesteia, căci socotesc că pentru aceea nu ne-a ascultat Dumnezeu în corabie, când ne-am rugat către Dînsul, de vreme ce părinții noștri voiau să ne unească în căsătorie și să ne lase nouă bogății; și atunci am fi pierit întru deșertăciunea lumii acesteia, decît în mare; deci, cele mai bune rînduindu-ne Atotvăzătorul, a trimis un vifor ca acesta asupra noastră și precum El a voit, așa a și făcut; pentru că El fiind bun, știe toate cele spre folosul nostru, iar noi nimic din cele ce au să fie nu știm, pe cînd El toate le știe și face precum voiește, pregătind fiecărui suflet mîntuire".

Apoi, ridicîndu-și mîinile spre Dumnezeu, se ruga, zicînd: "Dumnezeul meu, Cel ce m-ai mîntuit din valurile mării și din primejdia morții, mîntuiește și pe robul tău Arcadie, fratele meu, izbăvește-l de moartea cea amară, precum m-ai izbăvit și pe mine cu mila Ta; și de l-ai păzit viu și la uscat l-ai scos, apoi deschide-i lui mintea ca să gîndească și să voiască viața monahicească și-l învrednicește ca să-Ți placă Tie; mîntuiește și pe tinerii care au fost cu noi, ca nici unul dintr-înșii să piară în mare, ci pentru mîntuirea tuturor să preamărească sfîntul Tău nume". Și iarăși, mergînd, se ruga: "Doamne, Iisuse Hristoase, Unule născut, Cuvinte al Tatălui, caută spre rugăciunea robului Tău și îndreptează pașii mei spre lucrarea poruncilor Tale, povățuiește-mă spre a Ta sfîntă voie; căci știi,

Stăpîne, că alt ajutor afară de Tine nu am în ceasul acesta".

Deci, mergînd destulă cale, a aflat o mînăstire și a bătut la poartă, iar portarul deschizînd, l-a văzut pe el gol, și dezbrăcîndu-se de haină, i-a dat să se îmbrace; apoi ducîndu-l în chilia sa, a pus pe masă pîine și linte și, după scularea de la masă, i-a zis lui monahul, care era portar: "De unde ești, frate?" Iar el a răspuns: "Sînt străin și sărac, mîntuit de înecare, pentru că pe mare, spărgîndu-se corabia și pierind, m-am apucat de o scîndură și mă purtam pe valuri; dar Dumnezeu cu rugăciunile voastre m-a păzit viu și am fost scos în părțile acestea".

Monahul portar auzind aceasta, s-a umilit de dînsul și a proslăvit pe Dumnezeu, care a mîntuit pe cei ce nădăjduiesc spre El. Și a grăit către Ioan: "Unde voiești să mergi, frate?" Zis-a Ioan lui: "Unde va voi Dumnezeu; aș voi să fiu monah, de ar trece cu vederea păcatele mele milostivul Stăpîn și de m-ar învrednici să iau jugul Lui cel bun". Grăit-a lui monahul: "Cu adevărat, fiule, bunlucru dorești și fericit vei fi, de vei sluji Lui Dumnezeu cu toată osîrdia". Zis-a Ioan lui: "Deci, mă rog ție, părinte, să-mi spui, oare aș putea ca să petrec aici cu voi?" Răspuns-a monahul: "Îngăduiește puțin, pînă ce voi spune despre tine părintelui nostru,

adică egumenului, doar cumva i se va descoperi lui de la Dumnezeu despre tine, și ceea ce îți va porunci, aceea vei face, și te vei mîntui".

Deci, mergînd portarul la egumen, i-a spus cu de-amănuntul toate cele despre tînăr, iar egumenul a poruncit ca să-l aducă la sine; și văzînd pe tînărul, a cunoscut într-însul dumnezeiasca chemare și viața lui cea bună, apoi i-a zis: "Bine este cuvîntat Dumnezeu tatălui și al maicii tale, Cel ce te-a mîntuit din mare și te-a adus aici". Și învățîndu-l pe el mult despre mîntuitoarea viață monahicească, l-a însemnat cu semnul Crucii, și a poruncit ca să rămînă în mînăstire; apoi în scurtă vreme l-a tuns în chipul monahicesc cel îngeresc. Și se nevoia fericitul Ioan cu rugăciunea, cu postul și cu toate ostenelile mînăstirești întru ascultări. Dar se mîhnea neîncetat pentru fratele său Arcadie, căci îl socotea mort și afundat în mare.

Iar Arcadie, asemenea, prin rînduiala lui Dumnezeu, păzindu-se viu, a ieșit la pămînt în Tetrapirghia și, căzînd cu fața la pămînt, se ruga lui Dumnezeu, zicînd:

"Doamne, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac, Dumnezeul lui Iacov, Dumnezeul tatălui nostru, mulțumesc Ție că m-ai izbăvit de învăluire și de viscol și m-ai scos din moarte la viața cea

neașteptată și pe uscat ai pus picioarele mele. Ci precum pe mine m-ai mîntuit de înecare, Preamilostivule, astfel mîntuiește și pe robul tău, fratele meu Ioan, rogu-mă Ție, păzește-l cu milostivirea Ta, să nu-l înece valurile și viforul și să nu-l înghită adîncul; auzi-mă Doamne, căci bună este mila Ta, și mă învrednicește a vedea fața fratelui meu; adu-ți aminte de faptele tatălui nostru și să nu pogori pe Ioan în cele mai dedesubt adîncuri ale mării, nici să dai pe tînărul copil la moartea cea mai înainte de vreme și neașteptată; dă-mi parte ca să-l văd și să mor".

Astfel grăind, a plîns mult, încît a și slăbit de plîngere. După aceasta, sculîndu-se, a mers în satul ce se întîmplase aproape, unde, luînd de la un iubitor de Hristos, care l-a întîmpinat pe el, o haină veche, s-a acoperit, apoi cerînd puțină pîine, a mîncat și și-a întărit trupul cel slăbit. Apoi a mers la biserica ce era acolo, iarăși rugîndu-se pentru fratele său cu lacrimi, după aceea, s-a culcat pe un scaun ce era lîngă biserică și a adormit; atunci, îndată a văzut în vis pe fratele său Ioan, zicînd către dînsul: "Frate, Arcadie, de ce plîngi astfel cu amar pentru mine și-ți zdrobești inima ta? Iată, eu cu darul lui Hristos sînt viu; deci, nu fi mîhnit pentru mine!".

Iar Arcadie, deșteptându-se, și, crezând că vedenia cea din vis este adevărată, s-a umplut de bucurie și mulțumea lui Dumnezeu, apoi gîndea în sine ce va face, zicînd: "Să mă duc la părinți? Dar, nefiind fratele meu cu mine, le voi face mîhnire prin venirea mea, sau iarăși la școală să mă întorc, și sfîrșind învățătura filosofiei să mă duc la părinți? Însă nu-i voi înveseli, căci văzîndu-mă numai pe mine singur, cu amar se vor tîngui. Deci, ce voi face, nu știu; îmi aduc aminte că tatăl meu totdeauna fericea foarte mult viața monahicească, care este liniștită și apropiată de Dumnezeu; mă voi duce într-o mînăstire și mă voi face monah".

Astfel gîndind Arcadie în sine și făcînd rugăciune, s-a dus la Ierusalim și acolo, la Sfintele Locuri, unde a lucrat Domnul mîntuirea lumii, închinîndu-se, a ieșit de acolo, vrînd să intre în orice mînăstire i s-ar întîmpla în cale. Și mergînd, a întîmpinat un monah cinstit, împodobit cu căruntețile, cu viața sfîntă și înainte-văzător, la acela alergînd, i-a căzut la picioare și, sărutîndu-le, i-a zis: "Roagă-te pentru mine, sfinte părinte, căci de multă mîhnire și necaz sînt plin". Iar bătrînul i-a zis: "Fiule, să nu te mîhnești, căci fratele tău, pentru care te întristezi, este viu ca și tine, cum și toți cei ce au fost cu voi în corabie, păziți fiind de Dumnezeu, s-au mîntuit de înecare și în mînăstire au intrat la călugărie, iar Ioan, fratele tău, acum a

primit începătura monahicească și va veni vremea când cu ochii tăi îți vei vedea fratele, pentru că rugăciunea ta este auzită".

Arcadie, auzind acestea de la marele bătrîn, sta uimit, mirîndu-se de proorocia sfîntului. Apoi, iarăși căzînd la picioarele lui, zicea: "Precum nu ți-a ascuns Dumnezeu nimic din cele pentru mine, astfel și tu nu mă lepăda din fața ta, rogu-mă ție, ci, precum știi, mîntuiește săracul meu suflet și mă du la rînduiala monahicească". Bătrînul i-a zis: "Bine este cuvîntat Dumnezeu; urmează după mine, fiule". Și l-a dus în lavra Sfîntului Hariton, care în limba siriană se numea Suchia; acolo l-a tuns și i-a dat chilie, în care mai înainte, unul din părinții cei mari s-a nevoit 50 de ani.

A petrecut Arcadie cu bătrînul acela, mai înainte-văzător, un an, povățuindu-l în viața monahicească și deprinzîndu-l la război împotriva nevăzuților vrăjmași. Iar după anul acela, s-a dus în pustie, lăsînd în chilie pe Arcadie singur, căruia i-a făgăduit că după trei ani se va vedea cu dînsul. Iar Arcadie luînd porunca de la bătrînul, fără de lenevire o săvîrșea, ziua și noaptea slujind lui Dumnezeu.

Trecînd doi ani după înecarea corabiei, și Xenofont neștiind ce s-a întîmplat pe mare fiilor lui, a trimis

pe una din slugile sale la Berit, să vadă pe Ioan și pe Arcadie și să afle toate cele despre dînșii cu încredințare, dacă sînt sănătoși și dacă vor săvîrși curînd învățătura lor; pentru că se mirau tatăl și mama că fiii lor de atîta vreme niciodată nu i-au înștiințat despre ei, nici au cercetat prin scrisoare pe părinții lor. Iar sluga mergînd în Berit și înștiințîndu-se că n-au venit în cetatea aceea fiii lui Xenofont, stăpînul său, gîndea în sine, zicînd: "Nu cumva sfătuindu-se s-au dus la Atena? Și a mers la Atena spre căutarea lor, dar, neaflîndu-i nici acolo și nici auzind de dînșii undeva, s-a întors tulburat iarăși spre Bizanț.

Odihnindu-se la o gazdă în cale, a stat acolo și un monah să se odihnească, și întrebîndu-l pe el, spunea că merge la Ierusalim, ca să se închine la Sfintele Locuri. Iar sluga lui Xenofont privind cu dinadinsul spre monah, a început a-l cunoaște că era unul din cei ce au mers cu fiii stăpînului în Berit, și i-a zis: "Nu cumva ești sluga stăpînului Xenofont, care ai mers cu Ioan și Arcadie la Berit?" Iar monahul a răspuns: "Eu sînt cu adevărat, și tu îmi ești prieten, de vreme ce sîntem slugi ai aceluiași stăpîn". Sluga i-a zis: "Ce ți s-a întîmplat de te-ai îmbrăcat în chipul monahicesc și unde sînt stăpînii noștri, Ioan și Arcadie, spune-mi, te rog? Pentru că multă osteneală am suferit căutîndu-i și nu i-am aflat".

Monahul suspinînd greu, și ochii de lacrimi umplîndu-și, a început a-i spune: "Să știi cu adevărat, o! prietene, că stăpînii noștri s-au înecat în mare, ca și toți cei ce erau cu dînșii; iar eu, precum mi se pare, numai singur m-am mîntuit de înecare și am voit mai bine să mă tăinuiesc în viața monahicească, decît să mă întorc acasă și să aduc veste rea stăpînului nostru, stăpînei și tuturor casnicilor; și astfel sînt monah și mă duc la Ierusalim, să mă închin". Iar sluga auzind acestea, și-a ridicat glasul și a început a plînge cu amar și cu jale a striga, bătîndu-se în piept și zicînd:

"O! amar mie, stăpînii mei, ce s-a întîmplat vouă! Ce aud de voi! Cum ați pățimit, cît de cumplit sfîrșit v-a ajuns, cine va spune tatălui și maicii voastre acestea, ce fel de ochi vor suferi să privească lacrimile părintești, suspinarea maicii și plîngerea, tînguirea și strigarea cea mare să o audă! Vai mie, stăpînii mei cei buni! A pierit nădejdea noastră; pentru că noi nădăjduiam că, mergînd pe urma părinților, veți veseli pe frații noștri, veți îndestula cu facerile voastre de bine pe cei ce au trebuință, veți odihni străinii, veți milui săracii, veți împodobi bisericile lui Dumnezeu și veți da mînăstirilor cele trebuincioase. Dar acum, o! vai mie, toate nădejdlile acelea sînt nimic și nu știu ce voi face: De mă voi întoarce la stăpînul meu, nu voi îndrăzni să-i spun o veste atît de

tristă, căci cînd voi spune tatălui și maicii că fiii lor s-au înecat în mare, oare auzind acestea, nu vor cădea îndată morți, slăbind de durerea inimii? Deci, nu mă voi mai întoarce, ca nu prin o veste rea ca aceasta, adusă de mine, să moară mai înainte de vreme și să fiu stăpînului și stăpînei pricinuitor de moarte".

Așa plîngînd sluga aceea și nevrînd să se întoarcă la Xeno-font, oamenii care se întîmplaseră acolo, străini și locuitori, l-au rugat să înceteze din plîns; apoi l-au sfătuit să se întoarcă la stăpîn și să-i spună; ca nu cumva să te blesteme dacă nu vei spune, și vei pieri fără veste, și atunci nu va fi ție mîntuire. Ascultînd sluga sfatul lor, s-a întors în Bizanț, și intrînd în casa stăpînului său, ședea uitîndu-se în jos, întristat la față; și fiind tulburat, tăcea.

Doamna Maria, auzind că s-a întors sluga lor care fusese trimisă la fii, degrab l-a chemat la dînsa și l-a întrebat: "Cum se află fiii noștri?" Sluga răspunse: "Sînt sănătoși". Grăit-a stăpîna: "Unde sînt scrisorile de la dînșii?" Sluga răspunse: "Le-am pierdut pe drum". Atunci inima ei a început a se tulbura și a zis către slugă: "Te jur pe frica lui Dumnezeu, să-mi spui adevărul, pentru că mi s-a tulburat foarte mult sufletul și a slăbit tăria mea". Iar el ridicîndu-și glasul, plîngea cu amar și a

început a spune adevărul: "Vai mie, stăpîna mea, amîndoi luminătorii noştri au pierit în mare; pentru că s-a spart corabia şi toţi s-au înecat". Stăpîna, auzind acestea, s-a arătat mai presus de fire, nădăjduind spre Dumnezeu cu tărie; pentru că în loc să cadă îndată la pămînt de jale şi să se tînguiască cumplit, tăcînd puţin, a zis cu mirare: *Bine este cuvîntat Dumnezeu, Cel ce a rînduit ca acestea să fie aşa; precum I-a plăcut, aşa a şi făcut; fie numele Domnului binecuvîntat de acum şi pînă-n veac.* Iar către sluga ce venise a zis: "Să taci, să nu spui nimănui de aceasta, pentru că Domnul a dat, Domnul a şi luat, El ştie cele ce ne sînt de folos".

Apoi, trecînd trei ceasuri şi fiind acum spre seară, a venit Xenofont de la palatele împărăteşti, cu slavă mare, mergînd şi urmînd mulţi înaintea lui, apoi intrînd în casă şi eliberînd pe oamenii care veniseră cu dînsul, a stat să mănînce pîine, căci mîncă numai o dată pe zi şi aceea spre seară.

Pe cînd stătea el la masă, Maria, soţia lui, a zis către dînsul: "Stăpîne, ştii că a venit sluga de la Berit?" Xenofont a răspuns: "Bine este cuvîntat Dumnezeu". Apoi a zis: "Unde este sluga care a venit?" Grăit-a soţia: "Este obosit şi se odihneşte". Xenofont zise: "Mi-a adus scrisoare de la copii?" Ea a răspuns: "Lasă acum, stăpîne, să mîncăm

bucate, iar dimineața vei vedea scrisoarea; căci are să ne spună și din gură multe de la dînșii". Iar Xenofont a zis către dînsa: "Să mi se aducă îndată scrisoarea ca s-o citesc, să aflu dacă fiii noștri sînt sănătoși, iar cele ce are sluga să grăiască din gură, să le spună dimineață".

Dar doamna Maria, neputînd să-și ție jalea inimii, s-a umplut cu totul de lacrimi, nu putea de plîns să răspundă nimic. Xenofont văzînd-o plîngînd așa, s-a mirat și a întrebat-o: "Ce este aceasta, Marie, doamna mea, de ce plîngi așa? Au doară bolesc fiii noștri?" Iar ea abia a răspuns, zicînd: "Mai bine ar fi fost dacă ar fi bolit, dar iubiții noștri fii au pierit în mare". Xenofont suspinînd și lăcrimînd, a zis: "Fie binecuvîntat numele Tatălui, al Fiului și al Sfîntului Duh, în veci. Amin; nu te mîhni soția mea, căci cred că nu va lăsa să piară cu totul fiii noștri, și nădăjduiesc că milostiva Lui purtare de grijă nu va voi să mîhnească căruntețile; că nici eu n-am îndrăznit vreodată să mîhnesc bunătatea Lui; să ne rugăm toată noaptea aceasta de milostivirea Lui și să nădăjduim că Dumnezeu ne va descoperi pe fiii noștri de sînt vii sau nu".

Sculîndu-se îndată, s-au închis în casa lor de rugăciune și toată noaptea aceea au petrecut-o cu multe lacrimi și cu credință neîndoită, rugîndu-se

lui Dumnezeu. Dar începînd a se lumina de ziuă, s-au culcat să se odihnească, fiecare deosebit pe așternuturi aspre de pâr, apoi li s-a arătat la amîndoi o vedenie în vis: li se părea că văd pe amîndoi fiii lor stînd înaintea Domnului nostru Iisus Hristos, în mare slavă: Ioan avea un scaun pregătit, sceptru și cunună împărătească cu mărgăritare de mare preț și împodobită cu pietre scumpe; iar cununa lui Arcadie era de stele, avînd o cruce în dreapta și un pat luminat așternut spre odihnă.

Deșteptîndu-se ei din somn, au spus unul altuia vedenia, și înțelegînd că fiii lor sînt între cei vii și acoperiți de mila lui Dumnezeu, s-au mîngîiat foarte; și a zis Xenofont către soția sa: "Doamnă Marie, socotesc că la Ierusalim sînt fiii noștri, deci, să mergem acolo și să ne închinăm la Sfintele Locuri, poate cumva vom afla și pe fiii noștri".

Așa sfătuindu-se dînșii, Xenofont și Maria s-au gătît de drum; și poruncind rînduitorilor casei toate cele pentru casă și pentru averi și făcînd multe milostenii, au luat cu dînșii aur destul, pe cît le era de trebuință și pe cît putea să le fie destul, pentru împărțirea milosteniilor și spre facerea de bine la Sfintele Locuri; apoi au luat drumul spre Ierusalim. Ajungînd ei acolo, au înconjurat Sfintele Locuri, rugîndu-se și făcînd

milostenii, apoi au început a înconjura toate mînăstirile dimprejurul Ierusalimului, căutîndu-și fiii, dar nu i-au aflat nicăieri.

Deci, s-au întîmplat lor undeva în cale, de au întîmpinat pe unul din slugile lor, care fusese în corabie cu fiii lor, fiind acum monah; cuprinzîndu-l, l-au sărutat și căzînd, i s-au închinat, asemenea și monahul acela căzînd înaintea lor, li s-a închinat și zicea: "Mă rog pentru Domnul nu vă plecați mie, că nu se cuvine, fiindu-mi mie stăpîni, ca să vă plecați slugii voastre". Și Xenofont i-a zis: "Cinstim și ne închinăm chipului celui sfînt monahicesc, iar tu de aceasta să nu te mîhnești; ci te rugăm să ne spui unde sînt fiii noștri, spune-ne pentru Domnul, spune". Iar monahul lăcrimînd, a zis: "Spărgîndu-se pe mare corabia, fiecare din noi apucînd cîte o scîndură am înotat cum puteam prin vifor, purtîndu-ne în multe părți; și nu știu după aceea de a scăpat cineva de la înecare, sau nu, ci numai eu cred că am fost scos la uscat în părțile Tirului".

Acestea auzindu-le Xenofont și Maria, au eliberat pe monah în drumul său, dîndu-i milostenie, ca să se roage pentru dînșii și pentru fiii lor. Apoi s-au dus în părțile Iordanului, vrînd să se roage acolo și să împartă aurul ce rămăsese. Deci, mergînd pe drumul care era înaintea lor, după rînduiala lui

Dumnezeu, au întâmpinat pe sfântul bătrîn mai înainte-văzător, care l-a îmbrăcat pe Arcadie, fiul lor, în chipul monahicesc; și căzînd la picioarele sfîntului părinte, cereau rugăciuni la Dumnezeu pentru dînsul. Și i se descoperise de la Dumnezeu acelui sfînt bătrîn toate cele despre dînșii; apoi făcînd rugăciuni, a zis către dînșii: "Cine a adus pe Xenofont și pe Maria? Nimeni, numai dragostea cea către fii, dar nu vă mîhniți, pentru că sînt vii fiii voștri; și Dumnezeu v-a descoperit vouă în vis slava cea pregătită lor în cer; deci, mergeți lucrătorii viei Domnului unde vă duceți acum, săvîrșind acolo rugăciunea voastră, cînd vă veți întoarce în sfînta cetate, veți vedea pe fiii voștri". Acestea zicînd, s-au despărțit; Xenofont cu Maria s-au dus la Iordan, iar mai înainte-văzătorul bătrîn a mers la sfînta cetate și în biserica Învierii lui Hristos a stat aproape de Golgota și se odihnea.

Șezînd acolo sfîntul bătrîn, iată că tînărul monah Ioan, fiul lui Xenofont, de la Mînăstirea Melfitanului, a venit la Ierusalim pentru închinăciune și, văzînd pe sfîntul bătrîn, i s-a închinat pînă la pămînt. Iar bătrînul cu dragoste primindu-l și binecuvîntîndu-l, i-a zis: "Unde ai fost pînă acum, fiule Ioan, că iată tatăl tău și maica te caută și tu ai venit căutînd pe fratele tău". Iar Ioan se mira, că toate le știa acel bătrîn și, cunoscîndu-l că este mai înainte-văzător, a căzut

la picioarele lui și i-a zis: "Rogu-mă ție, părinte, spune-mi pentru Domnul, unde este fratele meu, că foarte mult slăbește sufletul meu, dorind ca să-l văd și foarte mult m-am nevoit, rugându-mă lui Dumnezeu, ca să-mi spună despre dînsul, de este viu sau nu, și n-a binevoit Domnul să-mi descopere pînă acum, fără numai prin tine, voi afla, o! sfinte părinte".

Răspuns-a lui bătrînul: "Șezi lîngă mine și vei vedea degrabă pe fratele tău". Șezînd ei puțin, iată celălalt monah tînăr Arcadie a venit, obosit cu trupul, uscat la față și ochii lui abia se puteau vedea, de postul cel nemăsurat și de înfrînare. Apoi, închinîndu-se la Sfintele Locuri, a văzut pe bătrînul său șezînd și degrabă alergînd, a căzut la picioarele lui, zicînd: "O! părinte, ai părăsit holda ta, iată acum al treilea an de cînd n-ai cercetat-o și mulți spini și pălămidă au crescut fără tine, și ai să te ostenești puțin, pînă ce o vei curăți pe ea".

Bătrînul i-a zis: "Să știi, fiule, că am cercetat-o din zi în zi, și cred în Domnul, că nici spini nu are, nici pălămidă, ci grîu copt, vrednic de masa Împăratului împăraților; dar șezi lîngă mine". Deci, a șezut Arcadie; iar bătrînul tăcînd puțin, a zis către Ioan: "Din ce loc ești, frate?" Iar Ioan a zis: "Eu, părinte, sînt om sărac și străin, numai cu dorirea inimii mele, cerînd mila Domnului și a

sfintelor tale rugăciuni". Iar bătrînul i-a zis lui: "Adevărat, așa este; dar să-mi spui neamul tău, cetatea moștenirii tale și viața ta, ca să se preamărească numele Domnului". Și a început Ioan să spună toate pe rînd: că este de neam din Constantinopol, fiu al unui boier, și a avut un frate, Arcadie, cu care era trimis la învățătură; pe mare făcîndu-se furtună, s-a spart corabia și toți s-au înecat, afară de el".

Arcadie, ascultînd pînă aici povestirea lui, și cu dinadinsul căutînd la el, a cunoscut pe fratele său; și din fireasca dragoste, neputînd suferi mai mult povestirea aceea, ce i spunea, a strigat zicînd: "Cu adevărat, părinte, acesta este Ioan, fratele meu". Grăit-a bătrînul: "Știu și eu, dar am tăcut, ca singuri să vă cunoașteți". Atunci au căzut unul la altul pe grumaji, apoi, cuprinzîndu-se cu bucurie și cu lacrimi, s-au sărutat. Și sculîndu-se, au preamărit pe Dumnezeu, cel ce i-a învrednicit a se vedea vii unul pe altul, fiind în sfîntul chip monahicesc și într-o viață bună ca aceea, după Dumnezeu.

După două zile, au venit Xenofont și Maria de la Iordan, apoi rugîndu-se la Golgota și închinîndu-se purtătorului de viață Mormînt al Domnului nostru, mult aur au dăruit la acel sfînt loc, pentru slava lui Dumnezeu. Văzînd acolo și pe sfîntul bătrîn,

mai înainte-văzător, l-au cunoscut pe dînsul, și la picioarele lui căzînd, cereau binecuvîntare, iar după rugăciune au zis către bătrîn: "Pentru Domnul, părinte, împlinește-ți făgăduința ta și ne arată pe fiii noștri".

Atunci stăteau lîngă bătrîn amîndoi fiii lor, Ioan și Arcadie, dar le poruncise bătrînul să nu grăiască nimic mai înainte, nici în față să nu caute, ci în jos, ca să nu fie cunoscuți. Însă fiii cunoșteau pe părinții lor, bucurîndu-se cu inima, dar părinții pe fii nu puteau să-i cunoască, pe de o parte că erau în rînduială monahicească, iar pe de alta, că se veștejise frumusețea feței lor, de înfrînarea cea mare. Și a grăit sfîntul bătrîn către Xenofont și Maria: "Mergînd la gazda voastră, să ne puneți la masă, ca venind cu ucenicii mei, să primim hrană împreună cu voi și după aceea vă voi spune despre fiii voștri unde sînt".

Bucurîndu-se foarte mult părinții, căci le-a făgăduit sfîntul părinte că le va arăta pe fiii lor, au mers degrab și au gătit masă bună. Deci, a zis bătrînul către ucenici: "Să mergeți unde găzduiesc părinții voștri și să vă țineți, să nu grăiți nimic, pînă ce nu voi porunci eu". Deci, i-au zis lui amîndoi frații: "Precum poruncești, părinte, așa să fie". Iar bătrînul le-a zis iarăși: "Să ne împărtășim de ospăț și la vorbă să stăm cu dînșii, că nu va fi

spre vătămarea mîntuirii voastre, ci spre folos; credeți-mă pe mine că orice fel de osteneală veți suferi pentru fapta bună, la măsura tatălui vostru și a maicii nu veți ajunge".

Mergînd în casa lui Xenofont, au șezut și din masa cea pusă înainte mîncau împreună, vorbind cuvinte folositoare. Deci, ziceau fericitul Xenofont și Maria către bătrînul: "Sfinte părinte, cum viețuiesc copiii noștri?" Iar bătrînul a răspuns: "Bine se odihnesc, pentru mîntuirea lor". Iar părinții au răspuns: "Dumnezeu, cel ce rînduiește mîntuirea tuturor, să le dea și lor ca să fie adevărați lucrători ai viei lui Hristos". Și iarăși Xenofont a zis către acel bătrîn: "O! părinte, cît de buni sînt acești ucenici ai tăi! O! de ar fi și copiii noștri ca aceștia; căci foarte mult au iubit sufletele noastre pe acești monahi tineri, că de cînd i-am văzut, s-a veselit inima noastră, ca și cum am vedea pe fiii noștri".

Deci, a grăit bătrînul către Arcadie: "Fiule, să ne spui unde te-ai născut, cum ai trăit, și de unde ai venit în locurile acestea?" Iar Arcadie a început a spune, zicînd: "Eu, părinte, și acest frate al meu sîntem de neam din Bizanț, fii ai unui boier din cei mai de frunte din palatul împărătesc; sîntem crescuți în dreapta credință și ne-au trimis părinții la Berit, ca să învățăm elineasca înțelepciune, dar

plutind noi, s-a spart corabia de învăluire și de vifor, și fiecare dintre noi, apucînd cîte o scîndură din corabia ce s-a sfărîmat, am plutit unde ne ducea repeziciunea valurilor; dar cu dumnezeiasca milostivire, ne-am păzit vii și la uscat ne-a aruncat marea". Apoi, el încă grăind aceasta, cunoscură părinții că aceștia sînt fiii lor și îndată strigară: "Aceștia sînt fiii noștri, aceștia sînt rodul pîntecelui nostru, aceștia sînt luminătorii ochilor noștri". Și căzînd pe grumajii lor, îi sărutau cu dragoste și plîngeau de bucurie; atunci au lăcrimat și toți sculîndu-se, au dat slavă și mulțumire lui Dumnezeu, mărind purtarea de grijă minunată a lui Dumnezeu pentru dînșii.

Apoi, Xenofont cu soția sa au rugat pe sfîntul bătrîn ca să-i tundă în rînduiala monahicească. Deci, părintele cel mai înainte-văzător a tuns pe Xenofont și pe Maria cu mîna sa și i-a învățat rînduiala monahicească. Apoi le-a poruncit bătrînul, ca nu împreună, ci fiecare deosebit să petreacă; și după puțină vreme, s-au despărțit toți, doamna Maria a fost dată într-o mînăstire de fecioare, Ioan și Arcadie, sărutînd pe părinții lor, s-au dus cu bătrînul în pustie, iar Xenofont, trimițînd oameni în Bizanț, a vîndut casa și toate averile și le-a împărțit la cei ce aveau trebuință, iar pe robi i-a eliberat. Apoi în pustie aflînd o chilie, se liniștea.

Toți au plăcut lui Dumnezeu desăvârșit și de mari daruri s-au învrednicit de la El; Ioan și Arcadie au strălucit între viețuitorii pustiei ca niște luminători și viețuind ani destui, mai înainte și-au văzut sfârșitul lor și către Domnul au trecut. Cuvioasa Maria a făcut multe minuni: orbi a luminat, diavoli a izgonit și prin fericit sfârșit a trecut de la cele pămîntești la cele cerești; iar Cuviosul Xenofont, așijderea a luat de la Dumnezeu darul facerii de minuni și al mai înaintei vederi, și proorocind înainte, spunea cele ce vor să fie, și de mari taine era văzător; după aceea, a trecut să vadă cele ce ochiul nu le-a văzut și să se sature cu vederea de fața lui Dumnezeu.

Astfel Cuviosul Xenofont, fericita Maria și sfinții lor fii, Ioan și Arcadie, cei ce cu osîrdie au iubit pe Dumnezeu, bine au slujit Domnului prin viață dreaptă și de Dumnezeu plăcută, și în ceata sfinților sînt numărați de preasfîntul Stăpîn Hristos, Mîntuitorul nostru, căruia împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh se cuvine slavă, cinste și închinăciune, în veci. Amin.

Pe Sfîntul Ioan, fiul lui Xenofont și al Mariei, fratele lui Arcadie, unii îl socotesc că este Ioan Scărarul, precum în cartea aceuia la început se vede, pentru că cel ce tîlcuiește viața Sfîntului Ioan Scărarul, scrisă de Daniil monahul din Rait, zice despre

dînsul așa: "Aici nașterea și cetatea sfîntului o acopere scriitorul". Iar unii zic că el este fiul lui Xenofont și că fratele lui este Gheorghe Arselaitul, care s-a numit din naștere Arcadie; însă acesta nu și-a schimbat numele, pentru că se numea Ioan Xenofont era în Constantinopol.

